

ACC. N:R M. 7992:1-17

Landskap: Behinge Upptecknat av: A. B. Waldenstrom
 Härad: Medelösa Adress: Lund.
 Socken: Nätthaby Berättat av: Hilda Jonsson
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1865 i Listerby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hilda Jonsson.	s. 1.
Bädsman, tapet, julkost.	" 1-4.
Skrymskistoria.	" 2-3.
Julen.	" 4-8.
Påskkonst.	" 9-10.
Nötkonst vid jul.	" 11-14.
Måjstäng.	" 15-16.
(Skrymskonst.	" 17.
Tomtar.	" 17.)

L. u. F. 34.

ACC. N:R

M. 7992:1

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A.B. Waldensson

Härad:

Middelsåkers

Adress:

Lund.

Socken:

Nättnaby

Berättat av:

Hilda Jonsson.

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i

Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/.

Jag kom ut och tjänade rätt tidigt. Min far var båtsmanskorporal. När vi gifte oss fick vi litet hjälp av min far med möbler och såant för han var också smickare. Han var vid tjänsten i 43 år och fick sedan en liten pension. Jag som fattig flicka for till Danmark dit en flickvän lockade mig. På första platsen när jag var femton år fick jag så mycket i klädväg. Sedan kom jag till en lantbrukare och hade 23 kr. om året. Sedan fick jag lära mig sy och sedan gifte jag mig när jag var 25 år. Jag har haft 8 barn och en förlorad resa har jag gått. Hit kom jag som dränghustru.

Far min skrev in sig som rekryt och sedan fick ut på sjön. Första året var han ute på ett gammalt fartyg som gick till Stockholm. Han var månadstjänare. Då hade han ett

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7992:2.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Haldemansson
Härad: Medelöfna Adress: Lind
Socken: Västaby Berättat av: Hilma Jonsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Löstaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

litet båtsmanstorp men så hade far också en oppassareplats för fina herrar. Peter Göman var årstjänare. Hans första långresa var på Josefin och sedan var han hemma ett år, och hade fyra månaders fjänst. Sedan kom han ut på Norrköping och var ute i 2 år. De skulle till Filadelfia men kom inte dit på bestämd tid för det blev oväder. Han har taalt om det för mig flera gånger att 9 månader sågo de bara himmel och vatten. Sedan voro de i sa asiatiska- Turkiet och befälet ville inte låta dem gå iland utan de fingo ansvara för sig själva. En tur fångade de valfisk. När valfisker skall vila går den in mot strand och när den låg där som död då var de till rede och lade ut landgångar till valfisker och så började såga och hugga på den i stjärten men de vågade inte hugga för djupt så den kände det.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7992:3

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A. B. Haldemansson

Härad:

Medelstads

Adress:

Lund

Socken:

Tättsby

Berättat av:

Hilda Jansson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i Tättsby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Människohajar klättrade upp för skeppet och upp i masterna så de fingo vika undan för farliga fiskar. Sågfisken sågde itu båtarna om de inte vek undan. En man skulle klättra upp i masten men så tog vinden honom så han föll i vattnet och det blev bara en bubbla efter honom och så var hajen genast framme. Som båtsman hade far ett litet rum och ettlitet kyffe till kök men köket hade han själv byggt till liksom en liten farstu. Många hade inte det, varken kök eller farstu. I lön fick han 1 tunna d. v. s. 6 skäpper säd av de två rusthållarna vardera. och så fick han ved och en liten lada att ha veden i. Det fanns också båtsmän som hade olika stora torp. Om en båtsman som var årstjänare hade dubbelt så mycket betalt som en månads-tjänare så hade han ju mycket längre tjänstgöringstid.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7992:4.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.O. Haldemansson
Härad: Medelstads Adress: Lund
Socken: Nätterby Berättat av: Hilda Jonsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

Inne i rummet hade vi en rörspis som kallades rör droska eller karet. Man kunde inte gå rak i rummet. Sedan hade han 90 kr. pension om året och så 15 kr. för att han fått svärdsmedaljen. Han dog 1914 och mor levde 7 år efter honom och hade 5.90 i pension i månaden och nästa år fick hon 6.60 i månaden.

Båtsmännen fingo julkost - en fin kaka bröd på ungefär 10 skålpund, ett stycke sogel- fläsk eller kött - och en ost. Så skulle de vara med julafton och festa med. Men han kunde aldrig gå mer än på ett ställe för sen var han inte redig och därför fick barnen gå till de andra ställena. Så hans familj fick fira julaftonen emsamma. Vi hade ingen julgran och det hade de ingen annan stans heller. Först sedan jag var konfirmerad

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7992:5

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A.-B. Waldemansson

Härad:

Medelstads

Adress:

Lund

Socken:

Vätternaby

Berättat av:

Hilda Jonsson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i

Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

såg jag i Listerby på ett ställe en julgran. Det var inte allmänt då. Vi hade ett julträd som kläddes med silkepapper i olika färger som klipptes och krusades. På alla stickorna sates äpplen och åtta stora ljus. Jag brydde mig aldrig om att hänga upp papperskarameller som de annars gjorde själva i hemmen. Man hängde alla möjliga små saker i julgranen och när de gått sönder har jag köpt nya i stället.

Julhögar hade vi också som bestod av en fin kaka rågsiktat bröd, en vetekaka och en ost.

De som kunde hade ett helt eller halvt grishuvud med ett äpple i munnen stående på bordet hela julaften och det skulle man äta upp nyårsaften. Under julen voro alla såväl fattiga som rika borta på kalas var och en fick ha så gott den kunde.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 7992:6.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: A. O. Waldemansson

Härad: Medelkupa

Adress: Lund

Söcken: Wättersby

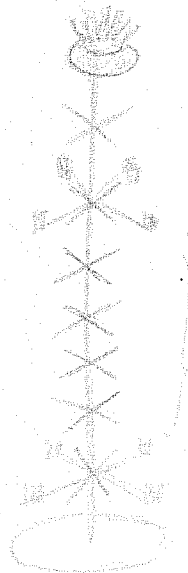
Berättat av: Hilda Jonsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1865 i Risterby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

toppar av silkepyggar

ljushållare.

sticker för äpplen.

ljushållare.

Jultied.

Stela klädet klätt
med krusat silkepyg-
gar i olika färger.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7992:7.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. O. Waldemaarsson
Härad: Medelstads. Adress: Lund
Socken: Wattsbys Berättat av: Hilda Jonsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Listerby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Runt om julhögen brukade vi lägga äpplen. De gamla hade för sig att man inte skulle äta dem för både julträdet och julhögen skulle stå och vata fina. Annadagen på kvällen skulle de börja äta av julbordet som skulle stå framdukat till nyårsaften då skulle det tagas bort från bordet och sedan kunde man gömma det.

Juldagsmorgon skulle de bita i ett äpple det första de gjorde. T.o.m. i fattiga familjer skulle de ha julhögar då fick barnen gå omkring och tigga bröd. Det var liksom en ceremonin att de skulle gå i bondgårdarna och tigga få en julakaka. "Det behöver du inte göra. Du har bröd," sade far till mig när jag grät för jag ville också gå och tigga bröd till jul liksom de andra barnen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7992:8.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

A.B. Waldenmark

Härad:

Medelstads

Adress:

Lund

Socken:

Nätterby

Berättat av:

Hilda Jansson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i

Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

På Marielund bakade bakerskorna vetebröd och siktebröd stora kakor i 8 dagar och alla familjernas barn skulle ha två kakor var. Jag fick dessutom 1/2 kg. kaffe och 1 kg. socker, ljus äpplen 1/2 kg. risgryn. Männen fingo gå upp på kontoret och hämta det. Men 1914 togs julklapparna bort.

Fru ^Hederström på Marielund bildade en syförening och då kvinnorna komma dit och taga med sig strumpor eller linne eller vad de hade att laga och så blevo de bjudna på kaffe och kringlor.

Rustbönderna voro ofta orättvisa mot båtsmänshustrurna när de voro ensamma. Min mor var mycket religiös och jag fick inte vara ute mycket fast jag gärna ville vara ute bland folk

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7992:9.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Waldemarsson
Härad: Medelöpa Adress: Lund
Socken: Nättraby Berättat av: Hilla Jonsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

oh leka och så.

Påskkronor. Förr i tiden klädde ede en liten krona till påsk och den stod precis som ett julträd fast utan äpplepinnarna. Det var en likadan krona som i midsommarstången fast bara helt liten. I den kronan skulle hänga ägg och dingla. Då hade de ett sådant schå att göra snorer att hänga äggen i. Det var själva hela äggskalet som var färgat med anilinfärg. Rött, gul, blått. Det var ungefär lika stort som julträdet så där 75 cm. Sådana kronor hade de när jag var barn men inte i mitt hem men väl i de gårdarna där de hade tid att göra sådant.

Det blev bortlagt att göra sådana kronor medan jag var i Danmark de tre åren. De klädde kronan med silkepapper i olika

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7992:10.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.B. Haldemansson
Härad: Medelstads Adress: Lund
Socken: Nättnaby Berättat av: Hilda Jonsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Listerby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

färger. Somliga hade fyra ljus nere vid på kronan - det var särskilda små ljusstakar av tjockt papp spikade på kronans fot. Somliga hade kronorna utan ljus och istället särskilda ljusstakar.

Påskan skulle man fira likaväl som julen. Att man rullat ägg har jag aldrig sett. Påskäggen skulle vi äta påskdagens morgon då vi också fick ett tillagat smörgåsbord.

Långfredagsmorgon skulle de ha påskris. Då skulle de dagen innan ha skaffat sig ett björkris och så stiga upp tidigt långfredagens morgon för att slippa mis och själva kunna risa andra. Gubbar och gummer skulle stiga upp tidigt och gå till varandra med påskris.

Nyår skulle de gå till varandra och skjuta in det nya

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 7992:11.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. B. Waldenstrom
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Nättraby Berättat av: Hilda Jonsson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Nättraby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

året.

I mina morföräldrars hem gick taksparrarna ända ned till
sängarna och på dem hängdes till helgerna sparlakan i vävbredd.

Till jul bakade de "nötter" av vetedeg. Sedan skulle ungdomarna
under julen gå till varandra och leka med nöterna.

Bo by med nötter:

Jag har nötter i min handske!

Alla gossar äro falske!

Hur många har varit falske mot dig? och så fingo de
gissa hur många nötter det fanns i den knutna handen. Om
de gissade på två och det var tjugo fick de lägga till 18 nötter
och ge dem. Gissade de rätt fick de nöterna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7992:12.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: O. B. Waldenström
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Vätternaby Berättat av: Hilda Jonsson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1858 i Vätternaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

Bo by med nötter. Nu skall vi bo by med nötter brukade vi säga.

"Nu är det jul, nu går jag till Dig!" - "Hur många gånger?"

Så skulle man gissa hur många nötter det var. Gissade man fel fick man betala så många nötter det var annars vann man dem.

Om somrarna brukade vi på eftermiddagran smelas vid trekanten vid smedjan. Här brukade vi dansa i träskor. Då skulle gossarna och flickorna ha med sig små buketter av lavendel, nejlikor och några små rosor.

Och så dansade vi: "Utav alla som går i ringen så tar jag dig eller också ingen. Här får du min bukett - ty jag finner det är omöjligt att leva lycklig för utan dig!" Det var ju bara skoj och så satte herrn buketten i knapphålet.

Vi dansade också Skära havre och Flickan går i ringen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. No 7992:13.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Walden
 Härad: Medelstads Adress: Lund
 Socken: Nättraby Berättat av: Hilda Jonsson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Lerby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
13.

En annan lek med nötter var:

Nötter inne!

Dem vill jag vinne!

På vad sätt ?

Bäste vän!- vem-är-det

Vem är det?

Håller du den eller den - eller t.ex. din mamma - kär så
är det jämt!

Härpå skulle man svara ja eller nej. Gissade man rätt
fick man behålla nötterna annars betala lika många.

Med nötterna kunde man också lägga en räva.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 7992: 14.

Landskap: Heligum Upptecknat av: A. B. Waldemarsen

Härad: Medelstads Adress: Lund

Socken: Nättnaby Berättat av: Hilda Jansson

Uppteckningsår: 1941 Född år 1865 i Nättnaby

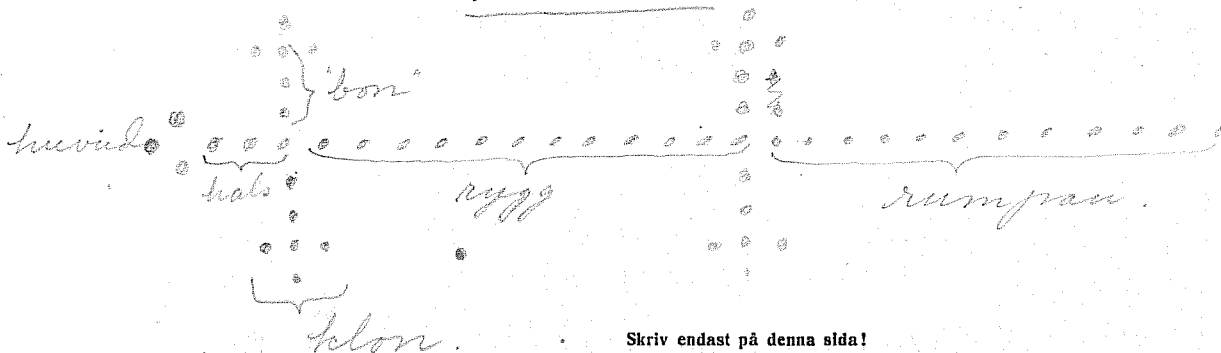
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

En skulle då sitta och peka i tur och ordning på nötterna medan den andre utan att titta skulle nämna vad nötten föreställde för en kota. Det är ett ord som vi alla ha hört : "För kom ihåg att räven har 12 knystre på rompan och ryggen och tre knystre till allt det andra."

Vetenötterna vor mycket goda med mycket smör i. Mina barn örtätter med att baka nötter.

Räven

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7992:15.

Landskap:

Blekinge

Upptecknat av:

O. B. Waldensson

Härad:

Muddeholms

Adress:

Lund

Socken:

Hälsaby

Berättat av:

Hilda Jonsson

Uppteckningsår:

1941

Född år

1865

i

Hälsaby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

De som kunde klädde majstången. Det var oftast en dränghustru och en man. Här var det oftast några gummor som klädde den. Annars var det en herre och en eller två damer som klädde sängen som lades på två bokar. till den skulle hivas. De som hade klätt stängen och bundit kransarna skulle stå främst och det skulle hurras för dem. Först dansen skulle den herren och damen dansa midsommarsvalsens. Det skulle gå så sakta tillväga när de dansade den dansen. Överst i majstången skulle hängas en krona och i den hängdes små förgätmigejkransar sådana som de gjorde till lövmarknaden. Det var bara blommor i de kransarna.

Vi hade att göra i två dagar med att göra lövgirlander och klä stängen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7992:16.

Landskap: Blekinge

Härad: Medelstads

Socken: Vättersby

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: A. B. Waldensson

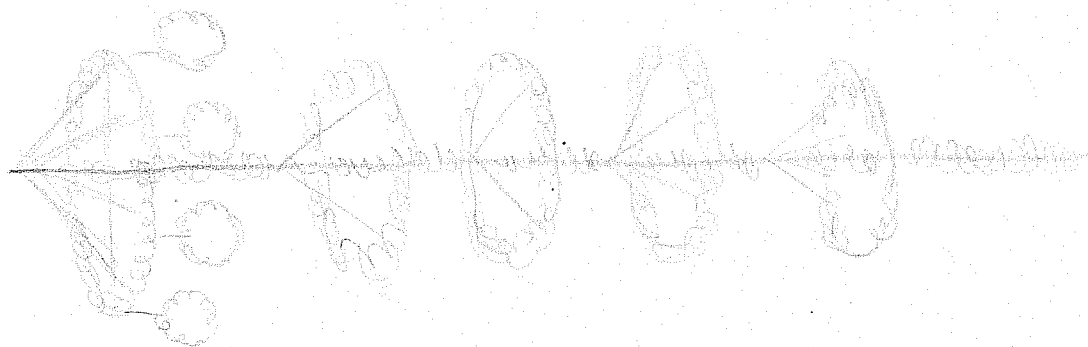
Adress: Lund

Berättat av: Fr. Hilda Jönsson

Född år 1865 i Kisterby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7992:17.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.B. Waldenström
Härad: Medelstads Adress: Lund
Socken: Nättnaby Berättat av: Jon Jönsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1865? i Nättnaby?

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

Skogssnuvan - det har jag aldrig sett någon men tomtar har jag sett i stallet. De voro små inte mer än 1/2 meter höga med röda lavar som stod opp, röda byxor och kappa.

Jag satt en natt i stallet och vaktade en häst och då kom en tomte in från gården men det höras inte det minsta och så gick han in i en spilta och jag reste mig upp men då kunde jag inte se honom längre.

Efter vad jag har hört skall skogssnuvan se ut som ett fruntimmer.

Lyktetännera sprang längs efter jorden. Det var liksom små bloss som sprang tvärs över vägen. Råkade man ut för dem kunde man få något men av det.

Skriv endast på denna sida!